

KARAKTERISTIKE PROFESIONALNOG DJELOVANJA

-
- ▶ Profesionalno obrazovanje obezbjeđuje buduće profesionalce s normativna-vrijednosnim sistemom koji je jednim dijelom sadržan i u etičkom kodeksu. Profesije tako imaju svoju subkulturu koja se ogleda u žargonu, ponašanju i stilu života karakterističnom za neke profesije. Te spoljne manifestacije nekih profesija vrlo su različite. Postoje, međutim, zajedničke karakteristike prisutne u profesionalnom djelovanju profesionalaca, a to su:
 - ▶ autonomija,
 - ▶ autoritet,
 - ▶ altruizam.

▶ AUTONOMIJA, AUTORITET, ALTRUIZAM

- ▶ Autonomija znači da profesionalci u svom djelovanju samostalno procjenjuju i odlučuju koja znanja i tehnike će primijeniti u rješavanju nekog problema
- ▶ Autoritet proizilazi iz znanja koja profesionalci posjeduju i on obilježava odnos između profesionalaca i klijenta u kojem savjet daje stručnjak
- ▶ Altruizam je takav način djelovanja u kojem prije svega vodimo brigu o drugima. U profesionalnom, etičkom kodeksu naglašen je ideal-odnos između profesionalaca i klijenta ili zajednice

▶ PROFESIJE I ORGANIZACIJA

- ▶ Povećanje kompleksnosti i složenosti okoline odvija se u nekoliko smjerova. U prvom redu tu je sve veća složenost društva na svim nivoima. Preduzeća postaju zavisna od države, ciljevi preduzeća prestaju biti isključivo ekonomski: oni su isocijalni i politički. Jača uticaj države preko administrativnih mjera ili ekonomske.
- ▶ Drugi smjer je povećanje složenosti tržišta
- ▶ Treći smjer su sve ubrzanije promjene u tehnologiji i znanjima potrebnim organizacijama za "preživljavanje"

▶ POSLEDICE MASOVNOG ULASKA PROFESIONALACA U ORGANIZACIJU

- ▶ Ulaženje profesije u organizacije donosi sa sobom niz problema i promjena koje postaju predmetom sociološke analize:
- ▶ Prvo, to znači na neki način dalje "otvaranje" organizacija prema okolini
- ▶ Drugo, u organizacije ulaze norme profesija, što s jedne strane mijenja cjelokupno ponašanje organizacije, ali s druge strane predstavlja isto tako potencijalno polje konflikata.
- ▶ Možemo pretpostaviti da je na djelu proces uzajamnog prilagođavanja; organizacije se sve više ponašaju u skladu s profesionalnim normama, a profesionalci se sve više podvrgavaju hijerarhijskoj kontroli.

▶ POLOŽAJ PROFESIONALACA U ORGANIZACIJI

- ▶ **Radna uloga** - Ako pođemo od pitanja koja je osnovna radna uloga profesija u organizaciji, onda je možemo definisati kao transformaciju profesionalnih znanja u takvom smjeru da služe ciljevima organizacije.
- ▶ Uloga se isto tako sastoji u omogućavanju svakodnevne djelatnosti u organizacijama, koja postaje nezamisliva bez uloge stručnjaka (inženjera u pogonu. npr.). Profesionalni principi koji determinišu djelovanje organizacije stvaraju potrebu manipulisanja ljudskim faktorom (kadrovska funkcija).

-
- ▶ **Status** je "vrijednost" koja se pripisuje nekoj ulozi u socijalnom sistemu. U svakom slučaju možemo primijetiti da je jedan od faktora koji uslovljavaju statusni položaj nosilaca određene uloge potreba društva za određenim ulogama. Povećanje te potrebe uvećava status određene uloge. Paralelno s time, „rijetkost“ je faktor koji također utiče na njen značaj. Povećanje potrebe uz istovremeno istu "ponudu" nosilaca te uloge diže dalje status, ili obrnuto. Ono što se zbiva jesu dva procesa koji vjerojatno djeluju u suprotnim smjerovima. Povećana potreba za profesionalcima podiže njihov status, ali istovremeno njihova povećana "ponuda" smanjuje taj isti status.

- ▶ LITERATURA: Šporer Željka (1990): Sociologija profesija, Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb, str. 38-51

